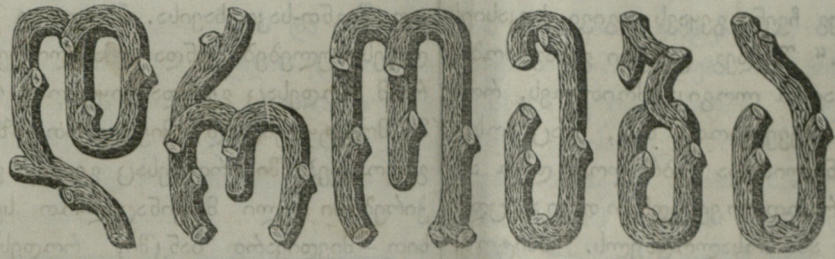

„დროების“ რედაქცია—სახანლის ქუჩაზე, დ. სა-
რადოვის სახლში.

ხელის-მოწერა მიიღება თბილისში, რედაქციაშივე
ქუთაისში, ქილაძეების წიგნის მაღაზიაში: გარეშე
მცხოვრებთათვის ადრესი: Тифлисъ, ред. „ДРОБЪ“

ფასი წლით 9 მ., 11 თვით 8 მ., 50კ. 10 თვით—
8 მ., 9 თვ.—7 მ., 50კ. 8 თვ.—7 მ., 7 თვ.—6 მ.
6 თვ.—5 მ., 5 თვ.—4 მ., 50კ. 4 თვ.—4 მ., 3
თვ.—3 მ., 2 თვ.—2 მ., 1 თვ.—1 მ.

ცალკე ნომერი „დროებისა“ ღირს 5 კაპეკი.

ბამონის ყოველ-ღამე ორშაბათს გარდა.

ფასი განცხადებისა: მეოთხე გვერდზე სტრიქონზე
8 კ., პირველზე 16 კ. სრული სტრიქონი—
დი 25 მანათი; პირველი 50 კ. სტრიქონი—
ნებისა ითვლება მთვან დაქვრილის ადგილის კვა-
ლობაზედ.

თუ საქართველოშია მოთხოვნილი, რედაქცია გაასწავლებს და შეამო-
კვებს დასაბუჯდად გამოცხადებულ წერილებს. დაუბუჯდად წერი-
ლებს რედაქცია ვერ დაუბრუნებს ავტორს.

Объявления изъ Россiи, Царства Польскаго и за-
границы принимаются только въ цент. конторѣ объявл.
Л. Метцль., Москва, Петровка, № 6.

ვისაც დღემდე არ შემოუტანია ხვედრი ფასი ვა- ზეთისა, რედაქცია სთხოვს დაჩქარონ ფულის ვა- მეგზავნა.

(5—4)

ქვემოთ ბარბარე სოლომონის ასული ნაპაშვილისა, ზიორაზი და
კოსტანტინე სოლომონის-ქვემო ონიკოშვიდი გულითადი მწუხარებით
აუწყებენ რა ნათესავთა და ნაცნობთა მათის ბიძის, ალექსანდრე ნი-
კოლოზის-ძის ონიკოშვიდის გარდაცვალებას, უმორჩილესად სთხო-
ვენ მობრძანდნენ პანაშვიდზე სამშაბათს, აპრილის 23-ს, დილის 12
საათზედ და საღამოს 7-საათზე. მიცვალებულის გამოსვენება მოხდება აპ-
რილის 24-ს, დილის 9 საათზე, საკუთარის სახლიდან მლისაბედის ქუ-
ჩაზე, ალექსანდრო-ნეესკის ეკლესიაში, ძუკიაში. (2—1)

ბიბლიოთეკა

თ. ნიკოლოზის სამეგრელოისა.

„დროების“ მკითხველებმა იციან,
რომ თავადმა ნიკოლოზს სამეგრელო-
ისამ შემოსწირა ქართული ბიბლიოთე-
კა ჩვენს „წერა-პითხვის გამავრცელებ-
ელს საზოგადოებას“. ამ ბიბლიო-
თეკაზე ჩვენ ბევრი რამ გვქონდა გა-
გონილი. თვით განსვენებულს ბრო-
სეს თავის აქ ყოფნაში 1848 წ. გაე-
სინჯა იგი და ზოგიერთი ღირს-შესა-
ნიშნავი იმისი მანუსკრიპტები კიდევ
გაერკვია. ამისთვის მოუთმენელად
მოველოდით ამ განძის ჩამოტანას
თბილისში. ეს ბიბლიოთეკა ახლა
„წერა-პითხვის საზოგადოების“ ხელ-
შია და ამ დღეებში კიდევ გაისინჯა.
რასაკვირველია, იმისი სრული დაფა-
სება მაშინ შეიძლება, როდესაც ყვე-
ლა მანუსკრიპტი საუფუძლიანად გავი-
კვეთა.

აქ ჩვენ მხოლოდ იმას ვიტყვით,
რომ თ. სამეგრელოის წიგნთა საცავს
შეადგენს ორასზე ნაკლები ნომერი,
თუმცა უწინდელი იმისი კატალოგი
მომეტებულ ნომრებს უჩვენებს. თუმ-
ცა, როგორც ვიცით, ეს ბიბლიოთე-
კა კარგად იყო დაცული, მაგრამ ის
საზოგადო სენი, რომელიც ჩვენშიამ
გვარ განძსა სდევნის, იმასაც კი შე-
ჭებია. სჩანს, რომ ზოგიერთი მა-
ნუსკრიპტი გაუტანიათ და აღარ და-
უბრუნებიათ. მარდა ამისა, ერთი არ-
ქეოლოგიურის მხრივ დიდად შესამჩ-
ნევი ოთხ-თავი ანუ სახარება დაგლე-
ჯილია და დაფანტული, უეჭველად
ზედამხედველის დაუდევნელობის გა-
მო, რომელსაც იმისი ფასი არა სცოდ-
ნია. რომ თვით პატრონს დიდი ყუ-
რადღება ჰქონია მიტყუული საზოგა-
დოდ თავის წიგნთ-საცავზე, ეს ცხა-
დაა: ყველა ნომრები ყდებით არის
შეკაზმული.

მარდა ხსენებულის ოთხ-თავისა,
რომელიც მთლად არის ნაწერი უძვე-
ლესის ხასიათის ხუცურის ასო-მთაფ-
რულით, ამ წიგნთ-საცავშია მეთა-
სა და მეთერთმეტის საუკ. ტყავზე ნა-
წერი მანუსკრიპტები, იმათ შორის
ერთი დიდი ფოლიანტი, ათონის მო-
ნასტრის ხელით, ამ მონასტერშივე
ნაშრომი, რომელიც შეიცავს, სხვათა
შორის „საგალობლებს“ მაშინდე-
ლის სანოტო ნიშნებით. თუ იმათ
მნიშვნელობას ახლა ვინმე შეიგნებს,
შეიძლება ძველი გალობის კილოც
აღვადგინოთ. მანუსკრიპტების რიცხვ-
ში აღმოჩნდა აგრეთვე: ა) ერთი პი-
რი ქართულის ბიბლიისა, რომელიც
თ. მარანტოვის დროს განსვენებულს
ნოსელიანს მოეტანა ათონის მთიდან
და მეორე ამ ბიბლიის პირი საქარ-
თველო-იმერეთის კანტონში იხანე-
ბა; ბ) მართლის-სხოვრება ზოგიერ-
თის დამატებებით, რომელიც სხვა
მართლის-სხოვრების ვარიანტებში არ
იპოვებინა; გ) „მისრამიანი“ არჩილ
მეფისაგან გალექსილი; დ) ამირან-
დარეჯანიანი“ მე-XVII საუკ. ხელით
ნაწერი და სხვ.

სრული ანგარიში ამ ბიბლიოთეკი-
სა შემდგის დროისათვის გადავი-
დეთ. აქ ვსარგებლობთ მხოლოდ შე-
მთხვევით, რომ მთელის ქართველო-
ბისა და ქართულის არქეოლოგიის
მხრივ გულითადი მადლობა უძღვნათ
უგანათლებლულეს თავად ნიკოლოზს
თავის განძის გადმოცემისათვის ჩე-
ვის მეცნიერების დედა-ქალაქს თბი-
ლისში, სადაც მხოლოდ ქართულ
ისტორიას შეუძლიან იმითი სრულად
ისარგებლოს. მკვი არა გვაქვს, რომ
ეს სამაგალითო საქმე თავადის ნიკო-
ლოზის მხრივ თავის გავლენას აღ-
მოაჩინოს სხვებზედაც. აქ უნდა შეე-
ნიშნათ ის ფაქტი, რომ საქართვე-
ლოა ერთი იშვიათთა ქვეყანათაგანი,
სადაც მრავალი ძველი და უძველესი
მწერლობის ნაშთი ყოფილა და

არის კიდევ, მაგრამ გაფანტული აქა-
იკ კერძო სახლებში და ეკლესია-მო-
ნასტრებში, ანუ გატანილი საქართვე-
ლოს გარეთ. შაკეტო იგინი აქამომდე
ქურდულად მაშინ, როდესაც ყოვე-
ლივე ამ გვარი განძი შეადგენს კუ-
თენილებას მთელის საქართველოსას,
იმის სწავლა-მეცნიერებისას და უნდა
რჩებოდეს იმის ხელში. ეს სამწუხა-
რო მოვლენაა უმთავრესი მიზეზი,
რომ ჩვენ არა გვაქვს აქამომდე შე-
მუშავებული ჩვენის წარსულის დროის
ისტორია და არც შემუშავდება, სანამ
არ შემოიკრიბება თბილისში ძველი
მანუსკრიპტები, გუჯრები ანუ სიგე-
ლები.

ამ აზრით, როგორც ამ დღეებში
გაზეთმა „საქაზმა“ გვაცნობა, თვით
ყოველად უსამღვდელო ექსარქოსი პაე-
ლე შესდგომია სიონის სობოროს
გალავანში დაარსებას ქართულის სა-
ეკლესიო მუზეუმისას, სადაც უნდა
შემოიკრიბოს საქართველოს მონასტ-
რებიდან ყოველივე ისტორიული განძი.
ამ გვარი აზრი დიდი-ხანაა აღსრულე-
ბაშია მოყვანილი მეროპის სახელ-
მწიფოებში და თვით რუსეთშიაც დი-
დი ყურადღებაა ახლა იმაზე მიქცეუ-
ლი.

ამ აზრითვე მივმართეთ ყველა სა-
ქართველოს შეილს, ვინც თანაუგრძ-
ნობს ჩვენს ისტორიის შემუშავებას
დი ვისაც რაიმე ძველი ისტორიული
ნაშთი მოგვოვება, არ დაიშუროს და,
თავადის ნიკოლოზის მაგალითით,
უძღვნას ანუ „წერა-პითხვის გამავრ-
ცელებელს საზოგადოებას“, ანუ, თუ
საეკლესიო საგანს შეადგენს, „საე-
ლესიო მუზეუმს“, სადაც, იქაც და
აქაც, ყველა შემოწირულობა დაცუ-
ლი იქნება ფაქიზად და თვით შე-
მომწირავის სახელი ჩაირთვის კატა-
ლოგში. თუ არა, თვითოეული ჩვენ-
განი დარწმუნებული უნდა იყოს, რომ,
როგორც ვხედავთ, რაცა გვაქვს დარ-
ჩენილი, დროს განმავლობაში ისიც
სრულდებით დაგვეკარგება და დაგვე-
ლუპება და ყველანი მაშინ ვგრძნობთ
სინანულს, როდესაც საქმის შეველა
შეუძლებელი-ლა იქნება.

აქ ვსარგებლობთ შემთხვევით, რომ
გულითადი მადლობა განუუცხადოთ
თვით თავადს ბრიგოლ დავითის ძეს
ბურიელს, რომლისაგანაც ამ დღეებ-
ში მივიღეთ სადაც ოსურგეთში
მისგან ნაპოვნი პატარა მე-X საუკ.
მშვენიერი ასო-მთაფრულიანი და ოქ-
რო-ვარაყიანის ვასაოცარის ხელო-
ვნების სათაურის ასოებით ეტრატზე
ნაწერი სახარება. ეს შრომა უჩვენებს,
რა მაღალ ხარისხზედ მდგარა ჩვენში
თვით მე-X საუკუნეში კალიგრაფია
და მხატვრობა. ამისთვის იგი დიდს

განძს შეადგენს ჩვენის არქეოლოგი-
ისას, თუმცა საუბედუროდ სახარება
ძალიან დაშლილია და ნათრევი.

დამიტონი ბაქდაძე.

აპრილის 20.

შინაური ქრონიკა

მე-მეორას, აპრილის 21-ს, შე-
სრულდა სწორედ ასი წელიწადი, რაც
იმპერატრიცა მკატერინე მეორემ თავ-
და-აზნაურობას უბოძა სიგელი და
მრავალი სხვა-და-სხვა უფლება დაუ-
მტკიცა. ამ დღეს თბილისის თავად-
აზნაურობამ მოიყარა თავი 11 საათ-
ზედ თბილისის გუბერნიის თავად-
აზნაურთა წინამძღოლის თ. სუმბათა-
შვილის სადგურში, სადაც ხსენებული
სიგელი წაიკითხეს. აქედამ ყველანი
წავიდნენ სიონის სობოროში, სადაც
ექსარქოსმა გადაუხადა პანაშვიდი იმ-
პერატრიცა მკატერინე მეორეს და პარა-
კლისი ამპრატორის ალექსანდრე მეხმის
სადღეგრძელოდ. პარაკლისის დასას-
რულს წარმოსთქვეს „მრავალ-ჟამიერი“
მთელის სამეფო სახლეულობისათვის
და საქართველოსა და მთელის რუსე-
თის თავად-აზნაურობისათვის.

მკლესიაში თავად-აზნაურობის გარ-
და დაესწრნენ ბევრი სამსახურის პირ-
ნი, უცხო-ქვეყნელი კონსულები და
მაჰმადიანთ სუნიტისა და შიიტის სექ-
ტის უფროსები.

მართლმად დრამატიულმა დას-
მა კვირა საღამოს არწრუნისეულ
თეატრში გამართა მართული წარმო-
დგენა. წარმოდგენილი იქნა „ძინტო“
პიესა თ. აკ. წერეთლისა და დივერ-
ტისმენტი. ხალხი მეტის-მეტად კმაყო-
ფილი დაიშალა. როგორც შევიტყვით,
დრამატიული დასი თავად-აზნაურთა
კრებისათვის საინტერესო პიესებს ამზა-
დებს. ბევრს გამოუტანდებია სურვი-
ლი, რომ ამ კრებებისათვის დრამა
„სამშობლო“ წარმოადგინონ, რად-
გან ამ პიესის ქება ყველას გაუფანია,
მაგრამ ნახვით კი ბევრს არ უნა-
ხავს.

დავა შეუ აზიაში

ამ აპრილის 11 პეტერბურ-
გის სამხედრო ოლქის შტაბში ვინმე
კაპიტანს ტერეხოვს მოკლედ წაუყით-
ხავს გეოგრაფიული და სტატისტიკური
ცნობანი ავღანზე და შემდეგ გადა-
სულა ამ ქვეყნის ისტორიაზედ. ავ-
ღანი მთა ადგილიაო, უთქვამს ლექ-

ტორს; „სიერკით საფრანგეთს აღემატება ეს მხარე და მასში ექვს მილიონამდე მცხოვრები ითვლება; ამ რიცხვიდან ნამდვილი ავლანელი ორ მილიონ ნახევრამდე ითვლება. ავლანში ბევრი სხვა-და-სხვა ხალხი სცხოვრებს, რომელნიც ხშირად არ ექვემდებარებიან შიშის ხელმწიფებას. მომხდარა ხოლმე, რომ, მაშინ როდესაც შიში კარგს განწყობილებაში იყო ინგლისელებთან, სხვა ავლანის მცხოვრებნი უწყალოდ ქლევდნენ ინგლისელ მეციხოვნე-ჯარს (გარნი-ზონს) და ინგლისის ელჩებს ძაბულ-ში. შიშის ჯარი (უმეტესად მილი-ცია) 50,000 მეთმარისაგან შესდგება 60 სამინდერო ზარბაზნით. — შემდეგ ლექტორს აუწერია ისტორიული მხარე ავლანისა და განუმარტებია — თუ რამდენად გასაჭირია ბრძოლა ამ ქვეყანასთან. ინგლისელები არა ერთხელ შესეულან ავლანში, დაუპყრიათ ძაბული, შანდარი და ჰერათი. შიში თითქმის ყოველთვის მზად იყო დაქვემდებარებოდა ინგლისელებს, მაგრამ ბოლოს იმართებოდა პარტი-ზანული ომები და ინგლისელები უფრო ხშირად იძულებულნი იყვნენ ზურგი ეჩვენებინათ აჯანყებულის ხალხისათვის, რომელნიც უწყალოდ მუხრს ავლებდნენ ინგლისელ ჯარებს, სანამ ინდოეთის საზღვრებს არ გადაიყვანდნენ მათ. უკანასკნელად მეკრუ-ლის პირობის ძალით, შიში ყოველ-წლობით იღებს სუბსიდიას ინგლისი-საგან, რისთვისაც ნახევრად ექვემდებარება მას, აღვიარებს ამ სახელმწი-ფოს მფარველობას თვის სამფლობე-ლოზე. ავლანი იგივე ძავეკასიაა. ამ ქვეყნის დაპყრობა, თუ კი ეს რო-დისმე საჭიროდ შეიქმნება, აუწე-რელს მსხვერპლს მოითხოვს რუსე-თისაგან და ბოლოს-კი ხელთ დაგერ-ჩება ერთი რალაც მთიანი ადგი-ლი, დაუსახლებელი, უგზო და ცუ-დის ჰაერით ჯან-მრთელობისათვის; ხელთ დაგერჩება ქვეყანა, რომე-ლიც მუდამ წელს აუარებელს ხარჯს მოითხოვს ჩვენგან განწყობისათვი-სა“.

ამ ცნობას შეეხება გაზ. Новост-и და ამბობს:

„რომ მართლა ავლანი ისეთი ქვეყანა იყოს, როგორც ბ. ტერეხოვმა დაგვიხატა ჩვენ, რომ მართლა ამ ქვეყნის დაპყრობისათვის იმდენი შეძ-ლება იქმნეს საჭირო, რამდენიც ძავეკასიისთვის დაგვიჭირდა, მაშინ ინგლი-სელები სრულიად არ შესწუხდებო-დნენ, არ განიზრახავდნენ ომის გამოც-ხადებას, ჩვენს შეჩერებას პენჯდეს-თან და არ გაეფეროდნენ ჩვენს საქმე-ში. მაგრამ თუნდ ავლანი მეორე ძავეკასიად მივიღოთ, განა ეს გარემოე-ბა საუკეთესო მაჩვენებელი არ არის იმისა, რომ ჩვენ არ უნდა შევჩერდეთ, უნდა გადაველოთ პარაპამიში ძავეკასიის ქედისებრ და იმედი უნდა ვიქონი-ოთ, რომ ავლანელები იმდენ წინააღმ-დეგობას ვერ აღმოგვიჩენენ, რამდენიც ძავეკასიის მთიელებმა აღმოგვიჩინეს. და მეორე კიდე ამ ავლანელთ წინა-

აღმდეგ ჩვენ გეყავს იგივე ძავეკასიის ჯარი.“ შემდეგ გაზეთი განაგრძობს: „შბრალო ლოგიკა მოითხოვს, რომ უნდა შევეგებოთ მას, რაც მოსა-ლოდნელია და უბრალოდ დრო არ დაეკარგოთ, არ ეცადნეთ თავი ავაცდი-ნოთ ამ მოსალოდნელს. ამიტომ, ეხლავ რომ შეგვეძლოს ჰერათისა და ერთის საიმედო ნავთ-საყურის კიდე დაქერა ინდოეთის ოკიანეში, სპარსე-თის ჰურეს მახლობლად სადმე — ეს იქმნებოდა საუკეთესო საშუალება მორიგებისთვის და საიმედო ნაბიჯი ინდოეთთან მჭიდრო, დაახლოებუ-ლი მეზობლობის განწყობისათვის.“

◆◆ ლონდონიდან სწერენ „Polit. Corr“-ს: „აქ მოვიდა ლორდ ლეფერ-ინისაგან ფრიად საყურადღებო დე-პეშა. ლეფერმა გვაუწყებს, რომ გავრ-ცელებულმა ხმებმა იმის თაობაზედ, ვითომც ინგლისი ებრებოდეს თავა-ზიანობა გაუწიოს რუსეთსა „ავლან-ის საქმეთა“ გამო, ძლიერ აღმაშ-ფოთებული გაკლენა იქონია აქა-ურს (ინდოეთის) საზოგადოებაზე-დაო. თუ რომ ინგლისის ძაბინეთს მართლა აქვს ესეთი განზრახვა და არა ჰსურს წინააღმდეგ რუსეთის წინ-წასვლას ავლანში, მაშინ ლორდ ლეფერინი იძულებული შეიქმნება დასტოვოს თვის თანამდებობა, რად-გან ვერ შეიძლება პასუხი-ავოს ინ-დოეთის თვით შინაგანის მშვიდობა-იანობისათვის. ამ დეპეშამ ძლიერი შთაბეჭდილება მოახდინა კაბინეთის წევრებზე და შესამჩნევად გამოაცლფე-ვინა მათ ის აზრი, რომ რუსეთს რაიმე დაუთმონ. აქ თითქმის აღარაინ ექ-ვობს, რომ ომი აუცილებელია და ბოლოს გამარჯვება ინგლისს დარჩება, რადგან ეს სახელმწიფო იმ დრომდე იბრძოდება, სანამ რუსეთის ფინანსიუ-რი მდგომარეობა ერთიანად არ დაე-ცემა და ეს უკანასკნელი იძულებუ-ლი არ შეიქმნება მორიგება ითხოვოს, მიუხედავად იმისა, რომ უფრო ხში-რად ბრძოლის ველზე გამარჯვება იქნება მას დარჩეს.“

მოწალმართი დასი თელავში

ეს მეოთხე წელიწადია, რაც ჩვენს ამ დრომდე მიყრუებულ თელავში იფეთქა საზოგადო სიცოცხლის ძა-ლამ; ამ სიცოცხლის შედეგები გახლ-დნენ: ა) საზოგადო დეპოს გახსნა, ბ) ღარიბი ხალხისათვის ქალების სკო-ლის დაფუძნება, გ) გამსესხებელ-შემ-ნახველი ამხანაგობის დაარსება და დ) წიგნთ-საკითხავის გახსნა. ჰველა ამ საზოგადო დაწესებულებათა დაწე-ობა, მომართვა, შესაფერ კალაპოტ-ში ჩადება მუდამ ჰხდებოდა ერთის მომ-ცრო, მაგრამ სიკვითი შეგუიანებულის წრისაგან. მხოლოდ ამ წრის ყოველდ-თავ-განწირულს მოქმედებას უნდა უმაღლოდეს თელავი, რომ დღეს, იგი პატრონია ოთხი არა მცირე მნიშ-ვნელოვანი საზოგადო დაწესებულე-ბისა: საეპრო დეპოსი, სახალხო ბან-კისა, სახალხო სკოლისა და საზოგა-

დო წიგნთ-საკითხავისა. მხოლოდ ამ დაწესებულებებს უნდა ვუმაღლოდეთ, რომ როდესაც გვინდა ვიყიდოთ რა-მე მოუტყუებლად მივდივართ საზო-გადო დეპოში, როდესაც გვინდა გა-ჭირებაში ხელი მოვიწაცლოთ სეს-ხით — მივდივართ ბანკში, როდესაც გვინდა შეიღებს მივცეთ სწავლა-გა-ნათლება — მივგყავს იგინი სკოლაში, როდესაც გვინდა რამ წავიკითხოთ — მივდივართ წიგნთ-საკითხავში და ანუ გამოგვაქვს იქიდგან წიგნები! ეს ოთ-ხივე დაწესებულება შეადგენენ არა უკანასკნელს კუთვნილებას ყოველის ხეირიანად განწყობილის საზოგადო ცხოვრებისას და მამასადამე, რა ჰმარ-თებთ მათ დამწყობებთან გარეშე პირთ გარდა იმისა, რომ გვერდში ამოუდგ-ნენ მესვეურებს და მათთან ერთად ჰსწიონ უღელი საერთო შრომისა და საქმისა!

მაგრამ დალახვროს ლმერთმა ჩვენი ქართველ-სპარსული ერთმანეთის გაუ-ტანლობის ხასიათი! შინდათ თუ არ გინდათ, „დაგვითმეთ ჩვენ მესვეურო-ბა“-ო, აი, დევიზი, რომელიც ცხადად გამოიხატება მოწალმართე დასის ქცე-ვა-მოქმედებაში; თვითონ ყოველად უნიჭო და არაფრის დამწყობი, მას მხოლოდ სხვის ნაღვაწზედ ჰსურს ფარ-ფაშობა.

ახლა რომლის უფლებით ჰსურთ ხელში იგღონ საზოგადოების მესვე-ურობა ამ ვაჟბატონებმა? ამის პასუხს მგონი თვით ისინიც ვერ მოგიგებენ და ჩვენის ფიქრით კი, მესვეურობა მიტომ სწადიანთ, რომ ხელის უფ-ლება მოღვაწე დასისაგან ბევრის გან-საცდელით დადგენილი საქმეებისა ხელთ იგღონ და მით... ჩვენც აღარ ვიცით, რა შექმნან: ააშენონ თუ და-ანგრიონ იგინი!..

ამ მოწალმართე დასის მთავარ-სარ-დალი და მთავარი ძალი შესდგება თელავის ობსკურანტ-განმანათლებლე-ბისაგან, ანუ ფიხტე-კანტებისაგან, რო-გორც აქ ეხლა ამათ უწოდებენ. ჩვენ არ ვამბობთ, რომ ყველა მათგანი ამ „მოწალმართე“ დასს ეკუთვნოდეს, არა: არიან მათში იმისთანებიც, რომელ-ნიც თვით საქმეს უდგანან გვერდში და არა დაბრკოლებაში არა სტოვე-ბენ თავიანთ ადგილს, მაგრამ მომეტე-ბული მათგანი კი წარმოგვიდგენს ყოველად-უმოქმედო და შურით სავსე მხარეს, რომელსაც საზოგადო საქმის კეთილ-დღეობა ფეხებზედ ჰკილია და, რომ არც სხვანი მოქმედობდნენ საზო-გადო სარბიელზედ — ყოველის ღონის ძიებით ცდილობენ ამათს დამცირებას, გადაყენებას და სხვ.

მაგალითისათვის შორს წუ წავალთ: იანერის 20 ამ წლისა თელავის მე-სვეურებმა გახსნეს საზოგადო წიგნთ-საკითხავი, რომლის დამხობისათვის არაფერს არა ზოგავდა ზემოდ-მოხსე-ნებული დასი. გახსნეს და შეუდგენ კიდევ ამ კეთილი საქმის ხეირიანად დაყენებას. სხვათა შორის, წიგნთ-სა-კითხავის გამგეობა მოურიგდა გამსეს-ხებელ-შემნახველ ამხანაგობის გამგე-ობას რომ, რადგანაც ორივე დაწყო-

ბილება, ჯერ-ჯერობით ცალკე-ცალკე უღელს ვერ გასწევენ, შესხედნენ დაეკირათ. აზრი გვეუბრება: [დენ] [წინ] რა დაუდგებოდა! მაგრამ, აბა, ერთი შეხედეთ, როგორის თავ-გამოდებით იბრძვის ეს ბნელი დასი, თვისი ბნე-ლი მეთაურით, ამ აზრის წინააღმდეგ! არ გვეგონოს, მკითხველო, რომ ეს ბნელი დასი წინააღმდეგია ბანკისა და ბიბლიოთეკის ერთ შენობაში მოთავ-სებისა, ბანკის რომელიმე პირ-და-პირი ინტერესებისა! სრულიადაც არა: ეს დასი მოწინააღმდეგეა თვით წიგნთ-საკითხავისა და რადგანაც დარ-წმუნებულია, რომ ახლად შობილს (წიგნთ-საკითხავს) თვით-მყოფობითი ცხოვრება გაუჭირდება და, იქნება სუ-ლაც გამოესალმოს მას, არაფერს არ ზოგავს და გაშმაგებული იბრძვის განცალკევებისათვის. აიღვე მაღლობა ლმერთს, რომ საზოგადო ყრილობამ უკუ აგდო მათი არა-საკეთილო განზ-რახვა ხმის უმეტესობით.

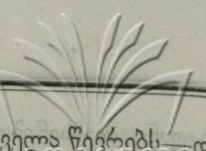
მეორე მაგალითი მათის ბნელის მოქმედებისა გახლავთ ი. პ. როსტო-მაშვილის სკოლის წინააღმდეგი განზ-რახულება. მადაეკიდნ როსტომა-შვილს: რადგანაც ჩვენ შენის სკოლის სასარგებლოდ ვწირავთ თვეში ათ შა-ურს, ანუ მანათს, ამიტომ, გინდა თუ არა, სკოლა ჩვენ გადმოგვეციო. როს-ტომაშვილი, რასაკვირველია, მოერი-და იმას, რომ ამ გარდაცემით იმდე-ნის ვაი-ვაგლახით დაწყებული და და-ფუძნებული საქმე არ ჩაიფუშოს და წინადადება მისცა მათ: „შეადგინეთ ერთი რამ საზოგადოება, დამტკიცე-ბინეთ მთავრობას (რადგანაც უიმისოდ არც კი შეიძლება სკოლის გარდაცე-მა) და მაშინ დიდის სიამოვნებით, გარდმოგვეცემთ სკოლასაო.“ დასი სიბ-ნელისა შევერხდა. ამათ ეგონათ, რომ როსტომაშვილი უარს გვეტყვის სკოლის გარდაცემაზედ და ჩვენც მი-ზეზი გვექნება ყოველი დამოკიდებუ-ლება მოესპოთ მათს სკოლასთანაო, და ახლა რა იხილა, რომ როსტომა-შვილი უარს არა ჰყოფს გარდაცემას და მუდამ მზად არის გარდასცეს იგი მკვიდრად დადგენილს საზოგადოებას, შედრკა, რასაკვირველია, იმიტომ რომ ოთხმოც-შეგირდიანი სკოლის საქმის თაონობა და წარმოება ად-ვილი არ არის და უარი-ჰყო ეს ყოვე-ლად კანონიერი და უანგარო წინა-დადება.

რომ საქმე ამით არ გათავდეს და საზოგადოების არე-დარევის გასამარ-თლებელი საბუთი მაინც ჰქონდესთ, შეიტანეს შემდეგი წინადადება: „სკო-ლა ისევ როსტომაშვილს ებაროს, იგი იყოს, როგორც აქამომდე, მთაე-რობის წინაშე პასუხის მგებელიო, ხოლო გამგებლობა სკოლისა დაგვით-მოსო“. ეს წინადადება როსტომაშვი-ლისაგან უარ-ყოფილ იქმნა და ჩვენ-მა ბნელეთელებმა ცალკე განჩინებით დაადგინეს: „ამის შემდეგ აღარ შევწი-როთ წმ. მეთევანის (ასე დაარქვეს როსტომაშვილის სკოლას „მოწალმარ-თეებმა“) სკოლის სასარგებლოდ აღა-რაფერო“. განჩინებაზედ ხელი მოაწე-რა ათმა კაცმა, რომელთა შორის

ნად. იყოს ესე განსაზღვრულად ერთგუ-
ლებისა მშობელი ეცადონ თავიანთ
შვილების აღზრდას, რუსეთის თავად-ს-
ნაურთბის მომავლის თაობისა, გაუ-
ღიერონ სული ერთგულებისა, ჰსტიოს-
სებისა, ასწავლონ მარტივი ცხოვრება
და ერთგულება ტაქტისა და მამულის
სიკეთისადმი.

სამდივოსე სელ-მოწილია მისის
იმპერატორების უდიდესუფესობის სა-
კუთარის სელით.

„ალექსანდრე“.

აპრილის 21-ს

პეტერბურგი. გ.წ. „Современный
Известия“-ს გამოცემა კვლავ ნება-
დართულია.

პარიზი. საფრანგეთისა და ინგლის-
ეკვპეტს შორის ამტყდარა უკ-
მაყოფილება გ.წ. „Bosphor Egyp-
tien“-ის გამო, ისეაბა. საფრანგეთის
გენერალური ელჩი, რომელიც აღე-
ქსანდრიაში წამოვიდა, ისევე დაბრუნ-
დება ქაირში.

ბერლინი. საჯავშინო რჩევამ მოე-
წონა რუს-გერმანიის სელ-შეკრუ-
ლობა დამნაშავეთა გაცვლასა.

აქურდ გასეთებს არა სჯერათ დიდს
ბეატაში 15 ინგლისის საომარი გე-
მის გამოჩენა; გასეთება ჰფიქრობენ,
რომ ინგლისის ფლოტი ჯერ საგმი-
ოდ არ არის შეიარაღებული; ბელ-
ტაში შეიძლება სხვა უბნალო გემები
გამოჩნდნენ.

კენიგსბერგის გასეთები იწერებან,
რომ რუსეთიდან დიდ-ძალი ჰური
გააქსო სმეღეთით და ზღვით.

პარიზი. რადგან იმედა, რომ რუს-
ინგლისის შორის ამტყდარა დავა
მშვიდობიანად გათავდეს, ოსმალეთს
საჭიროდ არ მიაჩნია გამოაცხადოს
ნეიტრალიტეტი.

მადრი. ნუბარ-ფაშამ ბოღაში მოი-
თხოვა საფრანგეთის გენერალურ ელ-
ჩის წინაშე და უკანასკნელმა განაზ-
ღა მოლაშარაკება თავის მმართველ-
ბასთან.

ნეაპოლი. ვეზუვიზე რკინის გზის
სტანციადამ 200 მეტრის სიმაღლეზე
გაიხსნა ორი კრატერი, სიღამც
სიმაღლის ღვა და ტორიისა და პომ-
პეის შუა მიდის.

ბირჟა

ვეტერბურგი აპრილის 21.

100 მანათის კურსი სამის	
თვით ღონდონზე —	23 ³ / ₈ , 23 ¹⁷ / ₃₂ 23 ³ / ₈
100 მანათის კურსი სამის	
თვით ვამბურზე —	199 ¹ / ₂ , 200
100 მან. კურსი სამის	
თვით პარიზე —	247, 247 ¹ / ₂
პოლიმპერიადობი —	8 მ. 42 პ. გაუ.
ტამოუნის გუბონები —	8 მ. 39 პ. გაუ.
ვეტლის მანათი —	1 მ. 35 პ. გაუ.
ბირჟის დისკონტი —	6 და 7%
5% ბილეტები აღმოსავ- ლეთის სესხისა	100 და

1000 მან. პირველი გა- მოცემისა — — —	97 ¹ / ₄ მ. გაუ.
მეორე გამოცემისა —	96 მ. 87 პ. გაუ.
მესამე გამოცემისა —	96 ¹ / ₂ მ. გაუ.
5% ბილეტები ბილეტები	
I შინაგანის სესხისა —	214 ¹ / ₂ მ. გაუ.
5% ბილეტები ბილეტები	
II შინაგანის სესხისა —	203 ¹ / ₄ მ. გაუ.
ოქროს რენტა — — —	202 მ. გაუ.
თბილისის საადგილ-მა- მულო ბანკის გირაუნობ.	
ფურცლები — — —	27 წ. 89 მ. გაუ.
	43 წ. 88 ² / ₁₁ მ. გაუ.

ქუთაისის საადგილ-მა- მულო ბანკის გირ. ფურც.	18 წ. 91 მ. გაუ.
	43 წ. 90 მ. გაუ.

ცნობანი

საავადმყოფოს დირექტორი ბ-ნი
მარშიშვილი ამით აცხადებს რომ ქ.
თბილისის მოქალაქეთა მიერ გარეშე
მოსიარულე ავადმყოფთათვის დაარ-
სებულს საავადმყოფოში 1866 წლის
აპრილის 4-ის მოსაგონებლად შემო-
ღებული არის მცხოვრებთა შეღავათი-
სათვის ღამლამობით მორიგად ყოფნა
ბბ. ექიმთა და ბებიათა.

ამიბები:

არუთინიანი, ორშაბათობით, ხუთ-
შაბათობით და კვირაობით.

კორონა, სამშაბათობით და შა-
ბათობით.

მელიძე-ფარსადგომი, ოთხშაბა-
თობით და პარასკევობით.

ბაზიბები:

ფილჩაქოვისა, სამშაბათობით.

ბაზინოვისა, ორშაბათობით და
პარასკევობით.

სტეფანოვისა, ოთხშაბათობით და
შაბათობით.

ლოქოვისა, ხუთშაბათობით და
კვირაობით.

სამპურნალოში, რომელიც თბი-
ლისის მოქალაქეთ დაარსეს სასსოვრად
4 აპრილისა 1866 წლისა, ვადმოფისი
მიიღებან დილის 8 საათიდან 12 სა-
ათამდე.

ყოველ დღე მიიღებენ ამ სამკურნა-
ლოში ვად.მოფიებს შემდეგი ექიმები:
ტერ-გრიგორიანცი — 8 საათიდან 9
საათამდე საბუბო, საქაღებო და სა-
ბავშვო ვადმოფიების; საწამლებად
ბენკლევსკი — 10—11 საათამდე — სა-
ხირურგო, სიფილისის ვადმოფიების
წამლობისათვის და აგრეთვე კიბოსა და
ურის ტვიკილის საწამლებად; შტემ-
ბორსკი 11—12 საათამდე სიფილისის
და სსუელზე გამოყოფილი მუწუკების წამ-
ლობისათვის. ამას გარდა გარალევიჩი
ორშაბათობით 9—10 საათამდე შინა-
გან ვადმოფიების წამლობისათვის;
კორონა ორშაბათობით, სამშაბათობით,
ხუთშაბათობით, და შაბათობით შინაგან
ვადმოფიებათა წამლობისათვის 10—11
საათამდე; მინკევიჩი სამშაბათობით და
პარასკევობით 9—10 საათამდე ხირურ-
გიული ვადმოფიებისათვის; ხამჩინსკი
სამშაბათობით და შაბათობით 11—12
საათამდე თვალის ტვიკილის საწამლებ-
ად; კრასნოგლიადოვი ორშაბათობით
და პარასკევობით 10—11 საათამდე

შინაგან ვადმოფიებათა წამლობის-
ათვის; ვოლქსონი კიბოს ტვიკილის
საწამლებად მიიღებს თავის სასწამ-
ლოვალთვის ღირს ვადმოფიებს, რომ-
ელიც სამკურნალოდამ ბარათი ექმნე-
ბათ.

მაზანდა

ხორავისა, რომელიც იყიდება თბი-
ლისის ბაზრებში, დუქნებში და ხელ-
და-ხელ 1 აპრილიდან 1 მაისამდე
1885 წ.

გამომცემი ჰური რუ სეთის ფიქილისა — — —	1 გირ. 5 პ.
აქაურის ფიქილისა: შარ- ველის სარისისა — — —	1 გ. 2 ¹ / ₂
მეორისა — — —	1 გ. 2 პ.

იმევე ფიქილისა თორწემი გამ. მ-
ცხვარი:

პირველი სარისისა — — —	1 გ. 4 ¹ / ₂
მეორისა — — —	1 გ. 3 პ.
მესამისა — — —	1 გ. 2 ¹ / ₂

ჯვარის-მამის ჰური:

პირველის სარის. ღვაში 1	გ. 4 ¹ / ₂
მეორის სარის. ღვაში 1	გ. 3 ¹ / ₂
მესამისა — — —	1 გ. 3 პ.

ძროხის სორცი:

პირველის სარისისა — — —	1 გ. 9 პ.
მეორისა — — —	1 გ. 8 პ.
სუკი — — —	1 გ. 16 პ.
ცხვრის სორცი — — —	1 გ. 10 პ.

ღორის სორცი:

პირველის სარისისა — — —	1 გ.
მეორისა — — —	1 გ.

რკინის მზა

თბილისიდან ბათუმისკენ მიდის
8 საათზე და 31 წამ. დილით.

თბილისიდან მარტო საშურამდინ
3 საათ. და 11 წამ. შუადღის უკან.

თბილისიდან ბაქოსკენ

10 საათზე და 45 წამზე დილით.
(სამშაბათობით და შაბათობითსაქ-
რო 10 ს. 58 წ. დამით.)

ქუთაისიდან თბილისისკენ
12 საათზე და 25 წამ. შუადღის უკან.

ქუთაისიდან ბათუმისა და ფო-
თისკენ

5 საათზე და 20 წამ. შუადღის უკან.

ბათუმიდან თბილისისკენ

8 საათ. დილით.

ფოთიდან თბილისისკენ

8 საათ. და 45 წამ. დილით.

ფოთიდან და ბათუმიდან მომავ-
ლი თბილისში შემოდის

10 საათზე და 25 წამ. დამით.

მარტო საშურამდინ მომავალი
თბილისში შემოდის

8 საათზე დილით.

ბაქოდამ მომავალი შემოდის
თბილისში

2 საათ. და 30 წამ. შუადღის უკან.
(სამშაბათობით და პარასკევობით სასწა-
რო 7 ს. 53 წ. დილ.)

განცხადებანი

თბილისის თავად-აზნაურთ საად-
გილ-მამულო განმისაზან
ზედამხედველი კომიტეტი თბილისის
თავად-აზნაურთა საადგილ-მამულო

ბანკისა აცნობებს ყველა წევრებს — და-
მარსებელთ და მოვალეთ ბანკისა,
რომ ბანკის წესდებულებათა 82 წ-ის
ძალით ამა მდგომარე წლის აპრილის
27-ს პრწრუნიველ თვატრის ზალაში
დანიშნულია ბანკის ჩვეულებრივი კრე-
ბა, რომელზედაც უნდა განხილულ
და დამტკიცებულ იქმნენ შემდეგი საგ-
ნები:

1) ანგარიში წარსულის 1884 წლის
ბანკის მოქმედებისა.

2) 1885 წლის ბანკის მმართვე-
ლობაზე ხარჯის განხილვად და მ-
ტკიცება.

3) მოხსენება შესახებ პრწრუნი-
სეულის ქარვასლის და ბალის ბანკის
საკუთრებად შექმნისა.

4) მოხსენება იმ ქონებათა შესა-
ხებ, რომელნიც ბანკს დარჩა.

5) მოხსენება საზოგადოდ სხდომებ-
ში მონაწილეობის მისაღებად ვექი-
ლობათა შესრულებისა და წარმოდ-
გენის შესახებ.

6) მოხსენება იმ საგნის შესახებ,
რომ ბანკის მოქმედება გავრცელებულ
იქმნას ქალაქს ბათუმშია.

7) მოხსენება დამფასებელთა და
მათის კანდიდატების აღმორჩევის წე-
სის შესახებ.

8) ამორჩევა რიგისამებრ გამოსავ-
ლელთ ბანკის მმართველობისა და
დამფასებელ კომისიის თავმჯდომარე-
ებისა.

9) ამორჩევა ზედამხედველის კო-
მიტეტის წევრისა.

თავმჯდომარე ზედამხედველის კომიტეტისა
თ-დი. ი. ანდრონიკაშვილი.
(4—3)

**თბილისის სათავად-აზნაურთ სმო-
ლის კომიტეტი**

საზოგადოების წეს-დების მე 7 წ
თანსამად ნიშნავს საზოგადო კრებას
აპრილის 25-სათვის, დილის 10
საათზე სკოლის სადგურში, ნიკოლო-
ზის ქუჩაზედ ჩითასოვის სასწამი.

საზოგადო კრების წევრებად, წეს-დე-
ბის ძალით, ითვლებიან წევრნი დამარ-
სებელნი თბილისის საადგილ-მამულო
ბანკისა, აგრეთვე პირნი, რომელთაც
სკოლის სასწამებლად წელიწადში სამი
მან. მინც შემოაქვთ.

კრებისაგან განსნიდველი საგნები:

ა) ანგარიში კომიტეტის მოქმედე-
ბის სკოლის შესახვის შესახებ.

ბ) ანგარიშ თავს-მჯდომარის ამხანაგი-
სა და კანდიდატის კომიტეტის წევრად

თავ-მჯდომარე კომიტეტისა
(4—3) კ. მამაცაშვილი.

სასემწიფო ბაღში

„იმევეტიდში“

მუდამ სალამოს, კარგს ამინდში,
ამ აპრილში და მაისშია დაუკრავს
სამხედრო მუსიკა. (4—2)